

– Վարակո՛ւ՛լ է թշուառականը... – ասաց քեռի Պետրոսը գլուխը շարժելով: – Այսպես կարող է խօսել միայն ծերունի որսորդի յառաջադեմ աշակերտը:

– Ուղիղ է, ես ամառ այսպես չեի մտածում, ես կարծում էի, թե աստուած հային ստեղծելու ժամանակ նրա ճակատին գրել է, որ նա միշտ խեղճ լինի, օտարի ձեռքի տակ գերի լինի, ինքն աշխատե եւ ուրիշին ուտացնէ, գլխին ծեծէն լուռ կենայ, երեսին թքեն՝ լուռ կենայ, մի խօսքով, աշխարհի բոլոր անպատուութիւններին պետք է համբերե նա: Բայց հիմա ես հասկանում եմ, որ աստուած չէ ցանկանում, որ հայը թշուառ լինի, եւ եթէ նա թշուառ է, ինքն է պատճառը...

– Դու վարակո՛ւ՛լ ես...խե՛ղճ տղայ, – պատասխանեց քեռի Պետրոսը ցաւակցական եղանակով: – Դրանք այն երեւելի աւազակապետի (ծերունի որսորդի) խօսքերն են, որ դուրս են թափւում քո բերանից: Դրանք այն «հին գայլի» խօսքերն են, որի համար ադամորդու կեանքը մի ճանճի կեանք է, որն իր գլխի մագերի համբարքով մարդիկ է կոտորել, որը հազարաւոր տուներ է քանդել, որի սիրտը գուլթ եւ խիղճ կոչուած բաների հետ երբեք ծանօթ չէ եղել:

Վերջին խօսքերն անելի զայրացուցին ինձ, նրանք խիստ կեղտոտ հայհոյանք էին մի մարդու դէմ, որն այնքան բարեսիրտ էր եւ մեծահոգի, որը թշուառի հայր էր եւ կ'արօտեալի բարերար: Նա պատրաստ էի իսկոյն վերթալ, բռնել քեռուս կոկորդից եւ խեղդել նրան, բայց մի յանկարծակի այցելութիւն արգելեց իմ կատաղութեանը :

– Ողջոյն, – լսելի եղաւ մեր ետեւից, եւ վրանի մէջ յայտնուեցաւ իմ վարժապետը – տեր Թողիկը:

– «Անառակ որդինէ երեւաց, – ասաց նա ինձ տեսնելով: – Բայց արդեօք զոջացե՛լ է նրա սիրտը:

– Ընդհակառակն, անելի խստացել է, – պատասխանեց քեռի Պետրոսը:

Ես լուռ էի:

Տերտերը եկաւ նստեց:

Քեռի Պետրոսը մասնաւորապէս պատմեց նրան այն վիճաբանութիւնը, որ անցել էր մեր մէջ, եւ խիստ սեւ գոյներով նկատարագրեց իմ յամառութիւնը եւ մոլորութիւնը:

Տերտերը իր յատուկ կրօնական փիլիսոփայութեամբ սկսեց կշտամբել իմ ցնորքները, ասելով.